

Jan Paweł II w Asyżu podczas Światowego Dnia Modlitwy o Pokój w 1986 r.

**„Do Was, którzy budujecie pokój,
do Was, którzy jesteście odpowiedzialni za narody,
do Was, bracia i siostry, obywatele świata,
Do Ciebie, młodzieży, która ośmielasz się marzyć o lepszym świecie!**

**Do was wszystkich, mężczyźni i kobiety dobrej woli, zwracam się dzisiaj...
zachęcając do refleksji nad sytuacją świata i nad wielką sprawą pokoju”.**

(Jan Paweł II, Orędzie na XIV Światowy Dzień Pokoju, 1 stycznia 1981)

Zimna wojna (ang. *cold war*) to określenie stosunków między państwami zachodnimi, na czele z USA, a ZSRR, przez co rozumie się również blok państw komunistycznych, pozostających w jego orbicie. Dążenie radzieckiego komunizmu do podporządkowania sobie całej Europy spotkało się ze sprzeciwem zachodnich aliantów i doprowadziło krótko po roku 1945 do rozpadu koalicji antyhitlerowskiej, dając początek zimnej wojnie. Zimna wojna miała poprzedzać „gorącą”, czyli otwarty konflikt atomowy.

Za początek zimnej wojny uważa się wystąpienie Winstona Churchilla w Fulton w USA (5 marca 1946), kiedy to opowiedział się on za stawieniem przez Zachód oporu komunizmowi, określając podział świata „żelazną kurtyną”:

„Od Szczecina nad Bałtykiem do Triestu nad Adriatykiem, w poprzek kontynentu zapadła żelazna kurtyna, a kraje na wschód od niej znalazły się pod panowaniem Moskwy”.

Wystąpienie to uznano za proklamację zimnej wojny.

Między „Wschodem”, gdzie panował system totalitarny, i wolnym, demokratycznym „Zachodem” występował ostry konflikt, ale przejawiał się głównie w sferze ideologicznej i gospodarczej. Prowadzono walkę propagandową i walkę wywiadów. Zdawano sobie sprawę, że w otwartej wojnie między mocarstwami dysponującymi już bronią atomową nie będzie zwycięzców. Konflikt ten przybierał też charakter zbrojny, ale działo się to na terytoriach krajów tzw. trzeciego świata, gdzie ZSSR usiłował wprowadzić ustrój podobny do własnego, co spotykało się z interwencją sił Zachodu, np. w Korei czy Wietnamie.

Wyścig zbrojeń to popularne określenie wzajemnego, obustronnego i nasilającego się zbrojenia, prowadzonego przez wrogie sobie państwa lub obozy polityczne z myślą o potencjalnym konflikcie zbrojnym.

Obecnie w powszechnym rozumieniu pojęcie to odnosi się do światowego wyścigu zbrojeń, jaki miał miejsce pomiędzy krajami NATO, z USA na czele, a ZSRR i Układem Warszawskim podczas tzw. zimnej wojny w drugiej połowie XX wieku. Podobną rywalizację dało się jednak obserwować dużo wcześniej, np. przed wybuchem pierwszej wojny światowej oraz w okresie dwudziestolecia międzywojennego.

Wyścig zbrojeń (a właściwie związane z nim wydatki) może mieć niszczące następstwa dla gospodarki krajów biorących w nim udział, jak stało się to w ZSRR. W roku 1922, wobec panującej recesji, pięć krajów, które wyszły zwycięsko z pierwszej wojny światowej, podpisało Traktat Waszyngtoński, który ograniczał kosztowne zbrojenia morskie.

Co robi Kościół na rzecz pokoju?

W roku 1967 papież Paweł VI skierował apel do wszystkich ludzi dobrej woli, aby 1 stycznia był obchodzony corocznie jako Światowy Dzień Pokoju.

To samo wezwanie ponowił również św. Jan Paweł II, który co rok przygotowywał orędzie na Światowy Dzień Pokoju, kierując je do wszystkich ludzi.

Wśród zagrożeń dostrzegał: widmo broni atomowej, rosnący handel bronią, gospodarczą i społeczną przepaść między poszczególnymi krajami, zmienność finansową w krajach zadłużonych, niesprawiedliwość, stosowanie przemocy, a także kryzys ekologiczny.

Wszystko to wynika z egoizmu i interesowności opozycyjnych wobec siebie grup politycznych, ideologicznych i ekonomicznych. W wyniku tych postaw najbardziej cierpią ubodzy, słabi, biedni i pozbawieni głosu ludzie.

Papież wskazywał także na możliwości budowania pokoju. Pokój jest możliwy, jeśli szanowana będzie godność i wolność człowieka, szacunek dla życia, wolność religijna, a zasadą życiową będzie solidarność, dialog i wspólna odpowiedzialność za otaczający nas świat. Przede wszystkim jednak pokój zależy od właściwych relacji człowieka z Bogiem.

Orędzie na 1 stycznia 1985 (XVIII Światowy Dzień Pokoju) Jan Paweł II skierował do ludzi młodych, ponieważ rok ten był ogłoszony przez ONZ Międzynarodowym Rokiem Młodzieży.

Miejszem szczególnych działań na rzecz pokoju jest Asyż – miasto św. Franciszka, które przed całym światem daje przykład szacunku dla wszystkich stworzeń. Święty Franciszek

złożył nam świadectwo, że pozostając w pokoju z Bogiem można poświęcić się budowie pokoju z całym stworzeniem i wśród wszystkich narodów.

Asyż niebezpiecznie nazywany jest miastem pokoju. Odbywają się tam Światowe Dni Modlitwy o Pokój. Przedstawiciele wspólnot religijnych z całego świata modląc się tam dają wyraz przekonaniu, że pokój jest „darem z Wysoka”.

Modlitwa

Modlitwa św. Franciszka z Asyżu

*O Panie, uczyni z nas narzędzia Twego pokoju,
abyśmy siali miłość tam, gdzie panuje nienawiść,
wybaczenie tam, gdzie panuje krzywda,
jedność tam, gdzie panuje zwątpienie,
nadzieję tam, gdzie panuje rozpacz,
światło tam, gdzie panuje mrok,
radość tam, gdzie panuje smutek.*

Pomysł

„Przenika was pragnienie pokoju (...). Cierpicie z powodu niesprawiedliwości, która nas otacza. Wyczuwacie przynębiające niebezpieczeństwo w gigantycznym nagromadzeniu broni i w groźbie wojny nuklearnej. Boli was widok szerzącego się głodu i niedożywienia. Ztroskani jesteście stanem środowiska naturalnego (...). Grozi wam bezrobocie (...). W tej sytuacji niektórzy z Was mogą odczuwać pokusę ucieczki od odpowiedzialności: ucieczki w złudny świat alkoholu i narkotyków, w przelotne związki, nie prowadzące do małżeństwa i założenia rodziny, w obojętność, cynizm, a nawet gwałt. Strzeżcie się zasadzek świata (...).”

(Jan Paweł II, Orędzie na XVIII Światowy Dzień Pokoju, 1 stycznia 1985, 3)

Zapamiętaj

„Los pokoju zależy również od każdego z nas. Każdy z nas jest bowiem członkiem ciała obywatelskiego, którego demokratyczny ustrój – choć zróżnicowany co do form i stopni – cechuje dzisiaj życie narodów, zorganizowanych na modłę nowoczesną. Chcemy raz jeszcze stwierdzić: pokój jest możliwy, jeżeli chce go każdy z nas; jeżeli każdy z nas kocha pokój; jeżeli własną mentalność kształtuje dla pokoju; jeżeli broni pokoju i dla niego pracuje. Każdy z nas we własnym sumieniu powinien wsłuchiwać się w to usilne wezwanie: *pokój zależy również od Ciebie*”.

*(Paweł VI, Pokój zależy także od Ciebie, 8 grudnia 1973,
w: Nauczanie Kościoła katolickiego, CD wersja 1.0, Kraków 2003)*

Zadanie

Ułóż i zapisz w zeszycie własną modlitwę o pokój.